

KATEDRA TEORIE KULTURY FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY

Autor práce: Markéta Rendlová

Název práce: Materialistická hodnotová orientace a kvalita života

Vedoucí práce: PhDr. Karel Hnilica, CSc.

Oponent práce: PhDr. Václav Soukup, CSc.

POSUDEK OPONENTA

TÉMA PRÁCE:

Předmětem diplomové práce Markéty Rendlové je teoretická analýza hlavních pojetí materialismu ve společenských vědách tak, jak byly formulovány v pracích R. F. Ingleharta, R. Belka a M. L. Richinsové. Cílem práce bylo provést komparaci výsledků výzkumů těchto autorů a jejich prostřednictvím zmapovat proces postupné proměny hodnotových orientací a preferencí obyvatel vyspělých západních zemí. Diplomantka na základě prostudované literatury a vlastní interpretace reprezentativního množství původních prací a výzkumných zpráv, syntetizuje empirická data a formuluje svůj vlastní názor na transformaci materialistických hodnot v hodnoty postmaterialistické a zvyšování kvality života. V této souvislosti cítím jako nezbytné ocenit již samu volbu tématu. Navzdory významu, které mají výzkumy Ingleharta, Belka a Richinsové pro pochopení nových trendů ve způsobu života v moderní společnosti, v naší odborné literatuře neexistuje syntetická publikace, která by se kritickou analýzou a interpretací prací těchto autorů zabývala. Úhel pohledu, který Ingleharta, Belk a Richinsová nastolili, je přitom velmi relevantní pro kulturologii. Umožňuje totiž postihnout podstatné trendy v kulturním ohnisku západní kultury – normách a hodnotách sdílených členy vyspělých společností. .

KONCEPCE PRÁCE:

Práci tvoří tři relativně samostatné části, ve kterých autorka pečlivě analyzuje, interpretuje a srovnává výzkumy Ingleharta, Belka a Richinsové. Ústředním motivem, který integruje prezentované výzkumy do jednoho komplexního celku, je snaha autorky postihnout u jednotlivých autorů materialismus jako hodnotu a materialismus jako osobnostní rys. Zvláštní pozornost věnuje operacionalizaci materialismu a postmaterialismu (Inglehart), operacionalizaci materialismu jako osobnostního rysu (Belk) a operacionalizaci materialismu jako individuální hodnoty (Richinsová). V první části práce, která tvoří expozici zkoumaného problému, diplomantka čtenáře zasvěceně seznamuje s výzkumnou strategií a závěry Ronalda Ingleharta. Výstižně popisuje Inglehartův přístup ke studiu fenoménu „tiché revoluce“ – procesu postupné a výrazné proměny hodnotových preferencí obyvatel západních zemí, opouštění důrazu na materiální hodnoty a vyšší oceňování hodnot pospolitosti, individuální seberealizace a kvality života“. Ve druhé části práce se do ohniska diplomantčina zájmu dostává koncepce Russella Belka, který programově rozšiřuje Inglehartův výzkum o psychosociální dimenzi. Ve své analýze Belkovy výzkumné strategie správně akcentuje problematiku vlastnických sklonů a operacionalizaci materialismu jako osobnostního rysu. Ve třetí části práce autorka rozšířila spektrum své analýzy o výzkumy Marshy Richinsové, která chápe materialismus jako hodnotovou orientaci a operacionalizuje jej jako individuální hodnotu. Výzkumy Richinsové podle mého názoru vhodně rozšiřují spektrum možných pohledů na zkoumanou problematiku zejména analýzou vztahu médií, materialismu a emocionální kvalitou života. Diplomová práce jako celek nesporně otevírá velice zásadní a kulturologicky relevantní téma, které si zaslouží dále rozpracovat, například do podoby rigorosní práce.

HODNOCENÍ PRÁCE:

1 = nejlepší. 5 = nejhorší

1. Formulace cílů práce	1	2	3	4	5
2. Volba vhodné metodiky	1	2	3	4	5
3. Splnění cílů práce	1	2	3	4	5
4. Odborný přínos práce	1	2	3	4	5
5. Originalita práce	1	2	3	4	5
6. Struktura práce	1	2	3	4	5

7. Práce s daty a informacemi	1	2	3	4	5
8. Postup řešení je logický	1	2	3	4	5
9. Klíčová slova vystihují obsah	1	2	3	4	5
10. Členění textu do odstavců a kapitol	1	2	3	4	5
11. Práce s odbornou literaturou	1	2	3	4	5
12. Srozumitelnost textu (úroveň jazykového zpracování)	1	2	3	4	5
13. Přesnost formulací	1	2	3	4	5
14. Práce s odborným jazykem	1	2	3	4	5
15. Formální zpracování a grafická úprava	1	2	3	4	5

NÁVRH HODNOCENÍ PRÁCE ZNÁMKOU:

1

OTÁZKY K OBHAJOBĚ:

1. Bude autorka na zkoumané tématu (výzkumu) dále pracovat a pokud ano, jakým směrem se bude její práce ubírat.
2. Je možné na základě diplomové práce formulovat nějaké hypotézy o postmaterialistických trendech v České společnosti.

CELKOVÉ HODNOCENÍ:

Obecně je možné konstatovat, že práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. Autorka přesvědčivě formulovala cíle své práce a zvolila vhodnou metodiku zpracování. Odborný přínos práce je možné vidět v autorčině snaze zmapovat a interpretovat kulturologicky relevantní výzkumné téma. Autorka při zpracování tématu prokázal velmi dobré teoretické zázemí i analytické schopnosti. Správně pracovala s odbornou literaturou a poznámkovým aparátem.

Doporučuji k obhajobě.

V Praze 10.5.2006

PhDr. Václav Soukup, CSc.

